

2-2019

11.6.2019

Tästä Kansalliskirjaston tilannekatsauksesta saat uusimmat tiedot Finnan, Finton, Koha-käyttöönottoprojektin, Melindan ja Yhteentoimivuuden palveluiden kuulumisista.

Kansalliskirjaston järjestämiä koulutuksia ja tapahtumia syksyllä 2019

- **Digitaalinen kulttuuriperintömme -seminaari pe 6.9.2019** Keskustakirjasto Oodissa
 - Tilaisuuden järjestävät yhteistyössä CSC - Tieteen tietotekniikan keskus Oy, Kansalliskirjasto, Digime-verkosto ja Opetus- ja kulttuuriministeriö
 - [Lisätietoa Digitaalinen kulttuuriperintömme \(Digime\) -sivustolta](#)
- **Missä mennään -webinaarit**
 - ~~to 12.9.2019~~ **Huom!** päivä vaihtunut! Uusi pvm on **pe 20.9.**
 - to 5.12.2019
 - [Webinaarien verkkosivulta](#) pääsee katsomaan vanhojen webinaarien tallenteita.
- **Kuvailun tiedotuspäivä** ti 22.10.2019 Helsingissä yliopiston päärakennuksella
- **Hackathon-tapahtuma** ti 22.10.2019 Helsingissä, tarkempi paikka ilmoitetaan myöhemmin.
- **Kirjastoverkkopäivät 2019 ke 23. - to 24.10.2019** Helsingissä yliopiston päärakennuksella.
 - Kirjastoverkkopäivien ohjelma on tänä vuonna kaksipäiväinen. Keskiviikkona järjestetään rinnakkaissessioita ja paneelikeskustelu sekä illalla iltajuhla. Torstain ohjelma koostuu työpajoista. Osaan ohjelmasta on etäosallistumismahdollisuus.
 - Tapahtumasta tiedotetaan tarkemmin alkusyksyllä.
 - Tiedot päivitetään myös verkkosivulle: kirjastoverkkopaivat.kansalliskirjasto.fi

Pikalinkit

- [Finna](#)
- [Finto](#)
- [Koha](#)
- [Melinda](#)
- [Yhteentoimivuuden palvelut](#)

Finna on tiedonhakupalvelu, joka kokoaa yhteen aineistoja arkistoista, kirjastoista ja museoista.

Ajankohtaista

- Uudet näkymät ja aineistot
 - Tiekkö-kirjastot on julkaissut aineistonsa [Finna.fi](https://finna.fi):ssä ja verkkokirjastossa: <https://tiekko.finna.fi/>
- [Finna-verkkokirjasto käytössä jo yli puolella yleisistä kirjastoista](#)
- Työstämme vuoden 2019 aikana Finnan tulevaisuuden visiota vuoteen 2030. Visiotyöhön osallistuu Finnan konsortiorryhmä. Työn edettyä pyydämme kommentteja osallistuvilta organisaatioilta.

Kehitystyön kuulumisia

- Finnan indeksin kuvailutietoihin pääsee nyt käsiksi uuden rajapinnan kautta. OAI-PMH rajapinta mahdollistaa Finnan indeksin tietojen haravoimisen isona massana rajapinnan kautta. Rajapinta on testikäytössä ja siitä kiinnostuneita pyydetään olemaan yhteydessä Finnan palvelupostiin (finna-posti[at]helsinki.fi). Ensimmäinen versio ohjeista on myös nyt julkaistu Finnan ohjeissa: <https://www.kiwi.fi/x/XID6Bg>
- Palautelomakkeen muokkausta ja luomista on parannettu organisaatioiden omissa Finna-käyttöliittymissä. Voit nyt käsitellä saatuja palautteita turvallisesti Finnan hallintaliittymän kautta. ks. <https://www.kiwi.fi/display/Finna/Palautelomakkeet>
- Teknisen kehitystyön etenemistä voit seurata [Keskustelufoorumilla](#).

Viimeisimmät ohjeet

- Olemme kehittäneet Finna-käyttöliittymien lomakkeita ja niiden räätälöintiä. Tähän liittyen olemme tehneet lisäyksiä Finnan hallintaliittymän ohjeisiin: [Palautelomakkeen ja omien lomakkeiden muokkaus](#)

Hankeyhteistyö

- Finnasta tulee osa opetus- ja kulttuuriministeriön ja Opetushallituksen avointen oppimateriaalien palvelua. Ensimmäisen vaiheen suunnitelmissa Finnasta voi löytää ja ottaa käyttöön avoimia oppimateriaaleja, jotka on julkaistu oppimateriaalipalvelussa. Ensimmäiset avoimet oppimateriaalit ovat löydettävissä Finnasta vuoden 2020 aikana. Seuraavia vaiheita ja jatkokehitystä suunnitellaan 2019 syksyllä. Palvelun kehitystä koordinoi CSC. Lisää hankkeesta: aoe.fi
- Arkistojen näyttö- ja käyttörajoitettuja aineistojen eli NKR-projektin vaatimusmääritysten muuttuminen on aiheuttanut hidastusta. Olemme kuitenkin alustavasti testanneet kokonaisuutta eri järjestelmämoduuleineen (ydin CSC:n vastuulla).
- Arkistojen AHAA-aineistoihin ja -toimijatietoihin tarvittava toiminnallisuus etenee sitä mukaa, kun testimateriaalia tulee oikeanlaisena saataville.

Ryhmiä kokoukset

- Finnan konsortiorryhmä kokoontui 14.3. ja käsiteli mm. Finnan vuoden 2019 toimintasuunnitelmaa.
- Finna- ja FinELib-palvelujen tulevaisuuden visiointi 2030 -työpajaan kokoontui Finnan konsortiorryhmän ja FinELibin ohjausryhmän jäseniä 29.5.
- Konsortiorryhmän [kokoussivulta](#) löydät linkit asialistoihin ja muistioihin

Henkilöstöuutisia

- **Serafia Kari** ja **Kaija Kovanen** ovat aloittaneet palvelusuunnittelijoina. Serafia työskentelee Europeana-hankkeessa ja Finnassa yleisten kirjastojen parissa. Kaijan tehtävät liittyvät julkaisuarkistojen Finna-mukaantuloon ja korkeakoulukirjastoihin.
- **Minna Rönkä** on aloittanut tietojärjestelmäasiantuntijana Europeana-hankkeeseen, Finnan palvelupisteeseen ja arkistoihin liittyvissä tehtävissä.
- Kesän aikana Finna-yksikössä toimivat korkeakouluharjoittelija **Taru Kihalampi** ja suunnittelija **Ida Vanhainen**. Taru analysoi Finnan käyttäjäkyselyn avovastauksia ja Ida työstää opettajille suunnattuja esimerkkisältöjä.

Tapahtumat ja koulutukset

- Olimme mukana [Arkistopäivillä Mikkeliissä ja Kirjastopäivillä Helsingissä 5.-7.6.2019](#). Kiitos kaikille osastoillamme käynneille!
- Tapahtumien ja koulutusten lisätiedot ja linkit materiaaleihin ja tallenteisiin löydät [Finnan asiakaswikistä](#)

Lisätietoja

- Finnaa koskevat kysymykset, kommentit ja palaute sähköpostilla: finna-posti[at]helsinki.fi
- Finnan kehittäminen ja arkinen yhteistyö [Finna-wikissä](#)
- Finna-kanava Kansalliskirjaston [Keskustelufoorumilla](#)

- Finna Twitterissä: [@Finnafi](#)
- Finna Facebookissa
- Finna Instagramissa

Finna-tilannekatsauksen kokosivat kehittämisspäälikkö Erkki Tolonen, johtava käytettävyyssuunnittelija Riitta Peltonen, tiedottaja Heidi Mustajoki, palvelusuunnittelija Piia Naukkarinen ja johtava palvelusuunnittelija Maria Virtanen.

Finto

Finto on suomalainen palvelu sanastojen, ontologioiden ja luokitusten julkaisua ja käyttöä varten.

Ajankohtaista

- LIBER-verkoston Avoimen linkitetyn datan työryhmä on laatinut kirjastoille suunnatun [kyselyn](#) avoimesta linkitetystä kirjastodatasta ja sen julkaisukäytännöistä. Kyselyn tuloksiin nojaten työryhmä laatii kirjastoille suunnatun Best Practices -oppaan linkitetyn datan julkaisusta ja hyödyntämisestä.
- Eduskunnan asianhallintajärjestelmissä suunnitellaan YSON käyttöönottoa aineiston kuvailun ja tiedonhaun tueksi.
- Yleisissä kirjastoissa suunnitellaan siirtymistä Kaunokki-asiasanastosta KAUNO-ontologian käyttöön. Siirtymän tarkemmista toimenpiteistä ja aikataulusta tiedotetaan suunnittelun edetessä.
- Annif-työkalusta on valmistunut englanninkielinen artikkeli "*Annif: DIY automated subject indexing using multiple algorithms*", joka on tällä hetkellä kansainvälisessä lehdessä vertaisarvioinnissa. [Tämänhetkinen käsikirjoitus](#) on julkaistu Doria-julkaisuarkistossa.
- Kirjastoverkon siirtymä YS:stä ja Allärsistä YSO:on etenee suunnitellusti. Musiikki- ja elokuva-aineistojen kuvailujen konversiosääntöjä laatinut työryhmä saattoi työnsä päätökseen toukokuussa. Bibliografisten tietueiden konversio-ohjelma on testauksessa ja lopullinen versio ohjelmasta julkaistaan kesäkuussa. Siirtymästä julkaistiin myös [tiedote](#), joka valottaa siirtymän edellyttämiä toimenpiteitä kirjastotasolla sekä siirtymän aikataulua.

Teknisen kehitystyön kuulumiset

- Finto-tiimi testaa avoimen lähdekoodin ontologiaeditorin [VocBenchin](#) soveltuvuutta YSON ja YSO-pohjaisten ontologioiden editointiin. VocBenchin toivotaan webbipohjaisena editorina sujuvoittavan entisestään esimerkiksi monen yhtäaikaisen käyttäjän editointia.
- Yleisestä suomalaisesta ontologiasta (YSO) on julkaistiin uusi jäädytetty versio 2019.3.Cicero. Jäädytetty YSO on erikoisontologioiden kehittäjille suunnattu versio YSO:sta, johon ei päivitetä [finto.fi:n](#) YSO-julkaisuversiossa näkyviä jatkuvia muutoksia. Cicero on optimoitu TopBraid Composer editointityökalulla tapahtuvaa ontologiatyötä ajatellen ja se poikkeaa tietomallistaan joiltain osin YSON julkaisuversiosta. Latauslinkit ja lisää aiheesta [asiakaswikin uutisesta](#).

Sisältötyön kuulumiset

- YSON linkittäminen Wikidataan on aloitettu. Vuoden 2019 aikana on tarkoitus käydä läpi yksi kolmasosa YSON käsitteistöstä (n. 10 000 kpl) ja etsiä niille soveltuvat vastineet Wikidatasta.
- YSO-paikkojen käsitteistöä ja mallinnusta erityisesti historiallisten paikkojen näkökulmasta työstetään parhaillaan Digimen [Tietoarkkitehtuuriryhmän](#) Paikkatietoryhmässä. Ryhmän tavoitteena on saada pohjaesitys historiallisten paikkojen mallintamisesta valmiiksi syksyllä, jonka jälkeen jatkotyöstöstä järjestetään laajempi työpaja yhteistyökumppaneiden ja muiden aiheesta kiinnostuneiden kesken.
- KOKOsta julkaistiin uusi versio huhtikuussa, tässä yhteydessä KOKO:n automaattisen koostajan eli KOKOajan toimintalogiikkaa parannettiin. Uudessa KOKO:ssa on mukana mm. alkuvuodesta päivittyneen MAOTA:n uudet käsitteet.
- Yleisen suomalaisen asiasanaston YSAN ja sen ruotsinkielisen vastineen Allärsin kehitys on jäädytetty. YSA:an lisätään ennen konversiota vielä eniten kirjastokannoissa käytettyjä maantieteellisiä käsitteitä, jotta kirjastotietokantojen YS:stä YSO:on -konversio sujuisi mahdollisimman virheettömästi.
- YSO on otettu käyttöön kirjastojen yhteistietokanta Melindassa. YSO:sta tuotettiin Melindaa varten MARC21-formaatin mukaiset auktoriteettitietueet, jotka tulevat kesäkuussa jakeluun myös Finton kautta. YSO-käsitteiden englanninkieliset vastineet näkyvät auktoriteettitietueiden 750 ja 751 kentissä.

Ryhmiä kokoukset

- Finton ohjausryhmä kokoontui 28.5.2019. Asialistalla oli mm. tiedon yhteentoimivuuden hallintamallin toimeenpanosuunnitelma, Skosmos-kehitys ja YSON ja KOKO:n kehittäminen.
- Ontologiakehittäjien yhteistyöryhmä kokoontuu kesäkuussa pohtimaan KOKO-ontologian laadunparannusta ja ylläpitomalleja.

Henkilöstöuutisia

- **Mika Ahonen** aloitti huhtikuun lopussa Finton uutena tietojärjestelmäasiantuntijana. Mika tulee työskentelemään mm. Skosmos-kehityksen parissa. Tervetuloa tiimiin Mika!
- Annif-kehityksen parissa aloittivat toukokuussa tietojärjestelmäasiantuntija **Juho Inkinen** ja tietoasiantuntija **Mona Lehtinen**. Tervetuloa Juho ja Mona!

Tapahtumat ja koulutukset

- Hampurissa marraskuussa pidettävässä [Semantic Web in Libraries](#) -konferenssissa (SWIB) järjestetään työpaja automaattisen kuvailun työkalu Annifista yhdessä Saksan taloustieteen kirjasto [ZBW:n](#) kanssa, joka suunnittelee Annifin käyttöönottoa omissa järjestelmissään. Työpajassa tutustutaan Annifiin käytännön harjoitusten kautta.
- Lokakuussa, viikolla 43 pidettävillä Kirjastoverkkopäivillä on luvassa mielenkiintoista ohjelmaa mm. automaattisen kuvailun tiimoilta. Merkkää ajankohta jo kalenteriisi!

Lisätietoja

- Voit lähettää Fintoa koskevat kysymykset, kommentit ja palautteen osoitteeseen [finto-posti \[AT\] helsinki.fi](mailto:finto-posti[at]helsinki.fi).
- Projektin [asiakaswiki](#)
- Finto [Twitterissä](#)

Finto-tilannekatsauksen kokosi kehittämispäällikkö Mikko Lappalainen.

Koha

[blocked URL](#)

Tieteellisten ja erikoiskirjastojen Koha-käyttöönottoprojekti

Ajankohtaista mukana olevista organisaatioista

- Edellisen Missä mennään -katsauksen (28.2.2019) jälkeen
 - Arcada meni tuotantoon 29.3.2019
 - Humak meni tuotantoon 11.4.2019
 - Hanken meni tuotantoon 26.4.2019
 - Haaga-Helia, Laurea ja Metropolia menivät tuotantoon 20.5.2019
 - XAMK meki tuotantoon 2.6.2019.
- Ennen lomia tuotantoon menevät vielä Varastokirjasto ja Tritonia
- Syksyllä vielä Centria, MPKK, Kansalliskirjasto ja Kansallisarkisto.
- Kohaan on Voyagerista siirtynyt nyt yhteensä 11 kirjastoa.

Teknisen kehitystyön kuulumiset

- KATVE-ryhmässä (Kansalliskirjaston tietopalvelualan verkkostandardityöryhmä) on ollut keskustelua lainaus- ja palautusautomaattien rajapintojen protokollista.

Ryhmien kokoukset

- Tieteellisillä Koha-kirjastoilla on löyhä organisaatio, jossa on yleiskokous, ohjausryhmä, pääkäyttäjäryhmä sekä työryhmiä. Pääkäyttäjäryhmä kokoontuu viikoittain. Kokousmuistiot ovat projektin [Kiwi-sivulla](#). Yleiskokous pidettiin Hankenilla 6.5.2019.
- KohaCon 2019 pidettiin Dublinissa toukokuussa. Suomesta oli hyvä edustus sekä tieteellisten että yleisten kirjastojen puolelta. <https://www.interleaf.ie/kohacon19/>

Yhteydenottokanavat, henkilöstö

- Palveluposti: [koha-posti \[AT\] helsinki.fi](mailto:koha-posti[at]helsinki.fi)
- Projektin [Kiwi-sivut](#)
- Kohan [keskustelufoorumi](#)
- Koha-asioissa Kansalliskirjastossa työskentelevät:
 - Tietojärjestelmäpäällikkö Esa-Pekka Keskitalo, kirjastojen Koha-palveluiden vetäjä; [esa-pekka.keskitalo \(at\) helsinki.fi](mailto:esa-pekka.keskitalo(at)helsinki.fi) , puh. 02941 44487
 - Tietojärjestelmäasiantuntija Ari Ahlqvist, Kansalliskirjaston Koha-käyttöönoton projektipäällikkö, pääkäyttäjäryhmän puheenjohtaja; [ari.ahlqvist \(at\) helsinki.fi](mailto:ari.ahlqvist(at)helsinki.fi) , puh. 02941 44620.
 - Tietojärjestelmäasiantuntija Olli-Antti Kivilahti, Kohan pääkehittäjä Kansalliskirjastossa
 - Tietojärjestelmäasiantuntijat Jussi Brunberg, Joonas Kylmälä ja Toni Sundahl, Kohan käyttöönottojen tuki ja kehittäminen
 - Tietoasiantuntija Inkeri Hakulinen, Kansalliskirjaston Kohan pääkäyttäjä

Koha-tilannekatsauksen kokosi tietojärjestelmäpäällikkö Esa-Pekka Keskitalo

Melinda

Melinda on kansallinen metatietovaranto, joka kokoaa kirjastoaineistojen kuvailevat metatiedot yhteen paikkaan.

Ajankohtaista

- Kesälomakauden aikana Melindan väen tavoittaa parhaiten sähköpostilla melinda-posti (at) helsinki.fi.
- Kansallisten tietokantojen, Arto ja Viola, kuvailutuotanto keskitetään Melindaan vuonna 2019. Arto-aineistot on jo viety Melindaan. Kuvailun aloitus Artiva-lomakkeella Melindassa alkaa syksyn 2019 aikana. Tarkemmasta ajankohdasta tiedotetaan erikseen.
- Parhaillaan siirretään kansallisdiskografia Violan ääniteaineistoa Melindaan. Nuotit siirrettiin ennen äänitteitä. Violan auktoriteettien vienti Asteriin etenee. Violan kuvailutuotanto siirtyy tehtäväksi Melindassa kesän 2019 aikana.
- Melindan tietokannassa tehdään YSAsa YSOon konversio heinäkuun alkupuolella. Mahdollisista käyttökatkoista tiedotetaan erikseen.

Yleiset kirjastot:

- Porin kaupunginkirjasto - Satakirjastot on tehnyt päätöksen Melindaan mukaantulosta perinteisellä iso räätäli -mallilla ts. paikalliskannan koko aineisto siirretään Melindaan. Käyttöönnoton valmistelut painottuvat syksyyn 2019.
- Aurora-kirjastojärjestelmää käyttävistä kirjastoista Heili- ja Tiekkö-kimpat ovat myös tulossa mukaan. Käyttöönnotot menevät vuodelle 2020.
- Helmet-Melinda integraatio on otettu tuotantokäyttöön. Helmetin uudet tietueet (pl. musiikki) siirtyvät päivittäin Melindaan. Koha/Täti-Melinda integraatio etenee.
- Neuvotteluja uusista mukaantulevista kirjastoista käydään parhaillaan. Liittyvät kirjastot voivat valita erilaisista mukaantulon malleista itselleen sopivan. Perinteisen aineistosiirot sisältävän liittymistavan lisäksi on tarjolla myös kevyempiä mahdollisuuksia. Lisätietoa on [wikissä](#).

Teknisen kehitystyön kuulumiset

- Kuvailun ekosysteemin kehitystä tukeva, erätuontijärjestelmään perustuva, Melindan ulkoisten toimijoiden aineistokanava on otettu tuotantokäyttöön. Ensimmäisenä metatiedontuottajana kanavaan on liitetty Helmet/Sierra-järjestelmä.
- Voyagerista Kohaan siirtyneiden kirjastojen replikointi toimii kuten replikointi Melindasta Voyageriin.

Viimeisimmät ohjeet

- Päivitämme säännöllisesti Melindan toimintaohjetta, joka on Melindassa työskentelyn perusohje. Löydät ohjeen [Melinda-wikistä](#).

Ryhmiä kokoukset

- Tiedonhallinnan ohjausryhmä kokoontui 13.3.2019. Tutustu [kokouspöytäkirjoihin](#).
- Kuvailevan metatiedon asiantuntijaryhmä Kumea kokoontui 7.5.2019. Tutustu [kokouspöytäkirjoihin](#).
- Musiikin metatiedon asiantuntijaryhmä Muusa kokoontui 9.5.2019. Tutustu [kokouspöytäkirjoihin](#).
- Sisällönkuvailun asiantuntijaryhmä Sisku kokoontui 11.4.2019. Tutustu [kokouspöytäkirjoihin](#).

Tapahtumat ja koulutukset

- Järjestämme syksyllä kaksi Melindan talonmiehen ajankohtaistapahtumaa 19.9.2019 ja 14.11.2019 sekä kaksi talonmies-extraa 3.10.2019 ja 28.11.2019. Jälkimmäiset toimivat erityisesti tiettyihin aihepiireihin keskittyvinä täydennyskoulutuksina.
- Melinda-Aleph-peruskoulutus uusille Aleph-kuvailijoille tai kertausta tarvitseville järjestetään seuraavan kerran alkuvuonna 2020. Koulutus käsittää kaksi osaa: teorian itseopiskelun verkossa ja lähipäivän. Verkkomateriaali on kaikille avoin, ja sen voi käydä läpi milloin vain.
- Musiikin kuvailupäivä pidettiin 15.5.2019 ja Melinda-päivä 16.5.2019. Ensimmäiseen päivään osallistui 112 henkilöä ja jälkimmäiseen 209 henkilöä. Tapahtumissa oli mahdollista olla mukana paikan päällä tai etäyhteydellä. Tilaisuudet koettiin hyödyllisiksi. Kiitokset kaikille osallistujille ja palautetta antaneille! Pohdimme jatkoa annettujen vinkkien pohjalta.
- Lisätietoa koulutuksista sekä tilaisuuksien ja koulutusten materiaalit löydät [wikistä](#).

Lisätietoja

- Melindaa koskevat kysymykset, kommentit ja palaute sähköpostilla: melinda-posti [AT] helsinki.fi
- [Melinda-wiki](#)

Melinda-tilannekatsauksen kokosi kehittämisspäälikkö Minna Olkinuora-Tauru

Yhteentoimivuuden palvelut

Kansalliskirjasto paketoi metatietoon liittyviä palveluitaan asiakaslähtöisemmin uuden Metatietopalvelukokonaisuuden alle. Kokonaisuudessa on viisi palvelua: Kuvailusääntöpalvelu, Toimijakuvailupalvelu, Kuvailusanasto- ja ontologiapalvelu, Tunnistepalvelu ja Formaattipalvelu. Järjestelyn tavoitteena on selkeyttää palvelutarjontaa sekä avata sitä myös kirjastosektorin ulkopuolelle.

Kuvailusääntöpalvelu

Ajankohtaista

- Kuulumiset kuvailusääntöjä ja käsitelmälle käsittävän Euroopan RDA-verkoston (EURIG) toukokuun kokouksesta voit lukea [täältä](#). EURIG on se taho, jonka kautta suomalaiset kirjastot voivat saada äänensä kuuluville kuvailun sisällöllisissä muutoksissa.
- Pohjoismaiset kansalliskirjastot järjestävät ensimmäisen oman RDA-kokouksensa syyskuussa Helsingissä. Aiheena on uuden RDA:n vaikutukset kuvailukäytäntöihin.
- Kuvailusääntöpalvelu laati RDA-lähtöisen [suosituksen](#) (ks. kohta UUSI) MARCin jälkeisten tietomallien valintaa varten. Suositus on yleinen kuvaus odotuksista, jotka kuvailun tuotantoympäristön pitäisi tulevaisuudessa täyttää, jotta kuvailu olisi mahdollista RDA-kuvailustandardin tarkoittamalla tavalla.

Eteneminen uuden RDA-kuvailustandardin julkaisemisessa

- Uuden RDA-tekstin suomennos valmistuu vaiheittain. Ensimmäinen versio julkaistaan tämän vuoden lopussa. Valmis suomennos julkaistaan keväällä 2020.
- Uusi suomenkielinen RDA voidaan ottaa käyttöön vasta, kun linjaukset, ns. soveltamisprofiilit, esimerkit, sovellusohjeiden päivitykset, esittelevät koulutukset, takautuvat konversiot yms. on tehty. Päätös käyttöönoton ajankohdasta tehdään tietokantakohtaisesti.
- Linjausten ja soveltamisprofiilien valmistelu uutta RDA:ta varten on käynnistynyt Kansalliskirjaston Kuvailusääntöpalvelun ja kuvailun kansallisten asiantuntijaryhmien (Kustin, Kumean, Muusan ja Siskun) yhteistyönä. Voit halutessasi seurata työn etenemistä [Kuvailuyhteis työsuostolta](#) (ks. myös tämän sivun alisivut).
- Tällä hetkellä työstämme mm. nomenin, paikan ja ajanjakson soveltamisprofiileja ja linjauksia. Valmiit linjaukset, soveltamisprofiilit ja esimerkit julkaistaan uudessa RDA Toolkitissa todennäköisesti keväällä 2020.
- Nykyinen RDA Toolkit on käytettävissä todennäköisesti kevääseen 2021 asti.

Tapahtumat ja koulutukset

- Tallenne nykyistä RDA Toolkitia esittelevästä webinaarista Kuvailusääntöpalvelun [RDA-webinaarit-sivulla](#).
- Tallenne ja diat uutta RDA Toolkitia esittelevästä webinaarista (englanniksi) [RDA Toolkitin pääsivulla](#).

Lisätietoja

- [RDA-tiedotussivut](#)
- Kuvailusääntöjen palveluosoite: kuvailusaannot-posti [AT] helsinki.fi

Kuvailusanasto- ja ontologiapalvelu

- YSasta ja Allärsista YSOon siirtymiseen liittyvät konversiosäännöt saatiin valmiiksi ja julkaistiin [projektin wikissä](#). Sääntöihin on lisätty musiikki- ja elokuva-aineistojen käsittely. Tästä johtuen konversiotyökalu saadaan testattavaksi vasta kesäkuun alkupäivinä.
- BIB-tietueiden konversiot ajoittuvat heinäkuulle siten, että ensin kovertoidaan Melindan aineistot ja sen jälkeen ne paikallistietokannat, joiden konversio tehdään Kansalliskirjastossa. Konversiot pyritään saamaan ajetuksi heinäkuun aikana. Paikalliskantoja voi käyttää ja lainaus toimii konversion aikana, mutta luettelointia ja sisällönkuvailu ei tulisi tehdä sen aikana. Kunkin kannan konversio vie noin 1-2 päivää.
- Torstaina 25. huhtikuuta pidettiin Melindan [Talonmies-Extra tuokio 2](#), jonka aiheena oli ajankohtaiset muutokset sisällönkuvailussa yleensä ja erityisesti Melinda-kuvailussa. Sen lisäksi YSOon siirtymää esiteltiin Musiikin kuvailupäivässä 15.5. ja Melinda-päivässä 16.5. Kaikki esitykset ovat verkossa saatavilla ja linkit niihin ovat projektisivulla kohdassa Viestintä ja koulutus.

Toimijakuvailupalvelu

- Toimijakuvailupalveluun houkutellessaan asiantuntioita eri kirjastosektoreista. Kesälomien jälkeen verkoston on tarkoitus kokoontua säännöllisesti ja käydä uuden RDA:n tekstiä ja linjauksia läpi toimijakuvailupalvelun näkökulmasta ja sopia yhteisistä kuvailutavoista.
- Metatietosanastoa on päivitetty laajasti oppiarvojen, arvonimien ja ammattien osalta KAM-ryhmän toiveesta (katso [Metatietosanasto](#)).
- ISNI-tunnusten osalta tilanne ja työt etenevät:
 - Asterissa oleviin Fennican ja Violan yhteisötietueisiin on viety noin 31 000 ISNI-tunnistetta (ovat tallennettuna MARC 21 -kenttään 024). Tunnukset ovat nyt nähtävissä myös [Finton Suomalaiset yhteisönimet -sanastossa](#). Asiasta tiedotetaan vielä tarkemmin erikseen.
 - ISNI:n jäsenorganisaatioista on noin puolet kirjastoja (Kansalliskirjasto on yksi niistä). ISNI-tunnisteita käyttäville kirjastoille järjestetään ISNI-tapaaminen kesäkuun lopulla Pariisissa, Ranskan kansalliskirjaston tiloissa. Kansalliskirjastosta osallistuu useampi henkilö. Tilaisuus on hyvä mahdollisuus verkotoitua ja kuulla, miten muualla ollaan ratkaistu mm. yhteisöjen nimenmuutoksiin liittyvät ristiriitaisuudet. Kööpenhaminassa huhtikuussa pidetty pohjoismainen ISNI-seminaari oli vuorostaan hyvä alku pohjoismaisten kansalliskirjastojen ISNI-yhteistyölle.

- Asterissa olevista henkilötietueista on lähetetty koelähetys ISNI-tietokantaan toukokuussa. Koelähetysten avulla saa tarkempaa tietoa viiteisiin liittyvistä mahdollisista ongelmista. Henkilötietueiden osalta esim. pseudonyymien ja todellisten nimien väliset viittaukset voivat olla haasteellisia, varsinkin kun joillakin kirjailijoilla on ollut käytössä kymmenenkin pseudonymia.

Formaattipalvelu

- MARC 21 -formaattiin on tullut päivitys toukokuussa (Update 28). Formaatin käyttöoikeuskenttiä 506 ja 540 on tarkennettu vastaamaan nykyisiä vaatimuksia. Lisäksi useisiin kenttiin on lisätty osakenttä \$2, johon merkitään käytettyjen termien sanasto, ontologia tai muu lähde. Verkkoinfotietueiden linkkikenttä 856 on tällä hetkellä vanhentunut ja siihen on tulossa perusteellisia muutoksia seuraavissa päivityksissä.
- Dublin Core -standardi julkaistaan ISO-standardina. Ensimmäinen osa [ISO 15836-1:2017](#) sisältää 15 peruselementtiä. Toinen osa on valmistumassa tänä vuonna ja se sisältää useita kymmeniä lisäelementtejä. Molemmat osat on tarkoitus käännettä myös suomeksi.

Lisätietoja yhteentoimivuuden palveluista

- Tietojärjestelmäpäällikkö Matias Frosterus, [matias.frosterus \[AT\] helsinki.fi](mailto:matias.frosterus@helsinki.fi)
- Kehittämispäällikkö Marja-Liisa Seppälä, [marja-liisa.seppala \[AT\] helsinki.fi](mailto:marja-liisa.seppala@helsinki.fi)

Yhteentoimivuuden palvelut tilannekatsauksen kokosi tietojärjestelmäpäällikkö Matias Frosterus ja kehittämispäällikkö Marja-Liisa Seppälä.

Kuvat vasemmalta oikealle: Kansalliskirjasto 2019, Anne Järvinen 2019, Jyrki Ilva 2019 CC-BY-NC